

sóként a Péter szerepében lévő tanuló teszi le az általa választott érmét, majd a játék zárásaként a Fiú emelje fel az előtte lévő pénzekből azt, amelyik a döntését jelzi.

„Évek múlva”

Narráció

Írjuk le egy papírra pár mondatban, hogy tíz év múlva hogyan szeretnénk élni, milyen jövőt képzelünk el magunknak! Ha elkészültünk, tegyük a papírt egy borítékba, zárjuk le, és akinek kedve van hozzá, őrizze meg! Jó esetben még évek múlva is meglesz, amit aztán újra elolvashatunk.

A mi „Pistabácsink” ...

Elhangzott egy szomorú napon, Váradi István temetésén, 2013. augusztus 8-án

Ha most, a búcsú percében csak a magam nevében állnék itt, elmondanám, mi mindent kaptam Váradi Istvántól abban a 30 esztendőben, amelyet gyermekként, ifjú felnőttként, később munkatársaként vele tölthettem. Elmondanám, mi mindent köszönhetek neki. Beszelnék a drámapedagógiai képzésről, amelyet ő szervezett és tartott, s amely összekapcsolta az általam gyermekkoromtól fogva művelt művészet, a pantomim lehetőségeit az akkoriban frissiben megszerzett pedagógiai tudással, s ezáltal elindított egy olyan életpályán, amelyen most is járok. Beszelnék arról, mi mindent tanultam tőle a színpadi rendezésről, annak fogásairól, a dramaturgiai munkától kezdve a kellékes feladatain át a technikus és a rendező munkájáig bezárólag. Szólnék azokról a lehetőségekről, amelyekben bizonyítanom kellett és lehetett, legyenek azok műsorvezetői, dramaturgiai, színészi vagy más feladatok. Szólnék a ceruzahegyezőkről, amelyeket minden lehetséges alkalommal ajándékba adott, mert megtudta, hogy gyűjtöm őket, s ezáltal lehetetlenné tette, hogy elszakadjak gyermekkori hobbimtól. És legfőképpen szólnék arról a szeretetről, amelyet soha nem nyíltan kimutatva, hanem rejtett, apró gesztusokon keresztül sugárzott felém.

Most azonban nem a saját nevemben, hanem a garabonciások nevében állok itt, hogy búcsút vegyek és köszönetet mondjak. Mi jogosít fel erre? Az a huszonöt év, amit a Garabonciás Gyermekegyüttes egyik művészeti munkatársaként Váradi István mellett tölthettem el, s ami most lehetővé teszi, hogy megpróbáljam felsorolni, mit kaptak az együttes tagjai, a garabonciások „a Pistabácsitól”, függetlenül attól, hogy akár csak két hónapig voltak tagok, s aztán az élet másfelé sodorta őket, vagy akár hosszú évekig, s így a tánc, a mozgásművészet elismert ifjú művészei lettek.

Mindenekelőtt közösséget kaptak. Közösséget, amely nagyon nagy érték volt a rendszerváltás utáni időszakban, amikor a civil ifjúsági élet átalakulása légüres teret hagyott maga után, s ezért egy baráti és alkotó közösség létrejötte önmagában is jelentős dolog volt.

Azután megkapták a történelem szeretetét: Pista bácsi pompás érzékkel választotta ki a történelmi korokból mindazt, amit humorral, bájjal át lehetett adni a gyermek korosztálynak, s amelyből öt perces produkció vagy akár félórás színpadi műsor is válhatott.

A kultúra és a művészet szeretetét is örökölték: a garabonciások bejárták Magyarországot és Európát múzeumait, s ezekkel az utakkal művészetük és egyéniségük egyaránt gazdagodott.

Mindezeket túl a garabonciások örökségbe kapták a tökéletességre törekvés szüntelen belső parancsát is, hiszen a színpad világa a tökéletesnél kevesebbrel nem éri, nem érheti be. És mindenekfelett szeretetet kaptak, szüntelenül, minden egyes pillanatban: de ahogyan én sem, ők sem nyíltan kimutatva kapták, hanem más változatos formákban. Ilyen volt a szüntelen korholás éppúgy, mint a születésnapi ajándékcokoládé tradíciója. Ez utóbbiban a fontos nem az ajándék volt, hanem az üzenet: hogy fontos vagy nekünk, szükségünk van rád, számon tartunk téged... De ezt a kitartó szeretetet bizonyította a szüntelen bejárás a próbákra, amit, ameddig csak egészségi állapota lehetővé tette, Pista bácsi el nem hagyott volna semmiért...

Mit mondhatnék még?

A modernkori nagy angol mítosz, *A Gyűrűk Ura* befejező jelenetében, amikor Gandalf, az öreg varázsló, emberi sorsok kovácsa, kultúrák megmentője arra az útra indul az istenek honába, ahonnan nincs visszatérés, barátai könnyes arcára tekintve így szól: „Nem mondom, hogy ne sírjatok, mert nem

minden könny keserű." A könnyek mögött ugyanis ott él a remény, hogy aki távozik, itt hagy valamit magából nekünk. Most hogy Pistabá, a mi varázslónk hosszú útjára indul, tudván tudva, hogy alkotásaiban, pedagógusi és művészeti örökségében itt lesz velünk továbbra is, búcsúzóul csak annyit mondhatok:

Ég veled, öreg mágus, ég veled, Pista bácsi!

Tarcsa Zoltán

Ki taníthatja a drámás tantárgyakat?

Dolmány Mária

Az első számú alapvetés a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 3. sz. melléklete értelmében, hogy alsó tagozaton tanító, a továbbiakon a tantárgynak megfelelő szakos tanári szakképzettséggel rendelkezők taníthatják az egyes tantárgyakat.

A 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet 4. számú melléklete alapján a tantárgynak megfelelő szakos tanár a *drámapedagógia-tanár* (tanári mesterképzési szak) – persze nem teljesen tökéletes, mivel a tantárgynak nem drámapedagógia, hanem dráma és tánc a megnevezése, de ez már valóban csak kötekedés.

15/2006. (IV. 3.) OM rendelet 4. számú melléklete

Drámapedagógia-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles drámapedagógia-tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of creativ drama*.¹⁸

A képzés célja a nevelési-oktatási intézmények pedagógiai programjában a nevelő-oktató, személyiségfejlesztő, közösségépítő tevékenységekhez Szükséges innovatív szakmai kultúrával rendelkező pedagógusok képzése, akik felkészültek a drámapedagógia alkalmazására, valamint az alapfokú művészetoktatási intézményben a tárgyának megfelelő oktatási-nevelési feladatok ellátására. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– A drámapedagógia történetével, útjaival, intézményeivel összefüggő ismeretkörök.

– A drámapedagógia pszichológiai vonatkozásai, különböző megjelenési formái, iskolái.

– Dramaturgia a drámatanári gyakorlatban.

– Hozzáértő aktivitás a drámával, színházzal összefüggő extracurriculumokban – (kollektív színházlátogatás, intézményi színjátszócsoporthoz, tehetségfejlesztő versenyek stb.)

– A dráma mint módszeregyüttes beépítése a pedagógiai programokba, az egyes műveltségi területek és/vagy tantárgyak anyagába. Tantervek, tanmenetek, projektvázlatok készítése drámára építve/a drámát alkalmazva.

– A dráma/drámapedagógia gazdag eszközrendszerének alkalmazása nevelési, oktatási intézmények oktatási-tanulásszervezési és nevelési (személyiségfejlesztési, közösségépítési redukciós, rekreációt szolgáló) feladatai során curriculumban és extracurriculumban.

Szaktudományi ismeretek:

– Drámapedagógia alkalmazási lehetőségei: a tanítási órán, osztályfőnöki órán, az iskolai élet konfliktusainak megoldásában, intézményi ünnepek és szertartások koordinációjában, szabadidős/tanítási órán kívüli fejlesztő játékprogramok kezdeményezésében, szervezésében.

– Tantárgy-pedagógiák és alkalmazott drámapedagógia.

– Drámaóra tervezése/adaptálása, vezetése, elemzése.

– Dramatikus módszerek, technikák különböző tantárgyak tanításában.

– Műelemző játékok.

A képzés csupán a Pannon Egyetemen zajlik, és ez idáig egyetlen csoport végzett ezen a szakon (levelezőn, két félév alatt). A valóság azonban nem ilyen borús, de nem is egyszerű...

Legelőször is: melyik iskolafokokon, milyen iskolatípusokban, hogyan jelenik meg a dráma, vagy valamely drámához köthető tantárgy?

¹⁸ Az angol megnevezés továbbra is helyesírási hibával szerepel az interneten – a hivatalos oldalakon is. (A szerk.)